

GOSPODARKA

(podstawowe pojęcia ekonomiczne)

transformacja ustrojowa po 1989 roku

25
LAT

wolności

25
ANOS DE

LIBERTAD

25
ГОДИН

СВОБОДИ

25
ANS DE

LIBERTÉ

25
YEARS OF

FREEDOM

polaska gospodarka przed 1989 r.

Co to jest Socjalizm?

- ★ Wieloznaczne pojęcie, odnoszące się do **ideologii politycznej** wywodzącej się z utopijnej filozofii politycznej rozwijanej w latach 30. i 40. XIX wieku we Francji
- ★ **Doktryna gospodarcza** postulująca upowszechnienie świadczeń socjalnych i poddania gospodarki kontroli społecznej (poprzez instytucje państwowe, samorządowe, korporacyjne lub spółdzielcze).
- ★ Częścią wspólną wszystkich odmian socjalizmu jest (częściowe lub całkowite) **odrzućenie idei kapitalizmu** oraz promowanie **idei sprawiedliwości społecznej**

za czym kolejka ta stoi?

<https://www.youtube.com/watch?v=JauDtDthLh0>

po 1989 r.

przed 1989 r.

kartki na żywność

Mąka 1000 g XI 82	Cukierki 250 g XI 82	Cukier 500 g XI 82	Cukier 1500 g XI 82	Papierosy 6 pacz. XI 82
P. zhożowe 1000 g XI 82	W. Z. Nr _____ P-3 nazwisko i imię _____ adres: gmina-miasto-dzielnica _____			Papierosy 6 pacz. XI 82
Proszek 200 g XI 82				Alkohol 1 but. XI 82
Proszek 100 g XI 82	R-PIII 10 XI 82	Tłuszcze 375 g XI 82	Czekolada 100 g XI 82	R-PII 20 XI 82

bony towarowe

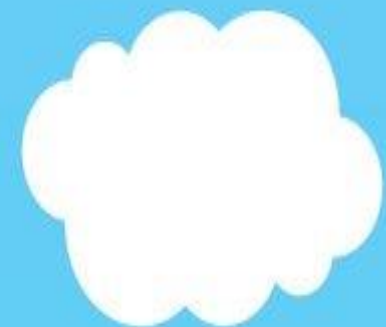

Bar mleczny

McDonald's PRL-u

330 spośród **403** restauracji
McDonald's w Polsce
należy do franczyzobiorców

[https://www.youtube.com/watch?v=aJe -BVBOkw](https://www.youtube.com/watch?v=aJe-BVBOkw)

Przedsiębiorstwo Eksportu Wewnętrznego

Przedsiębiorstwo
Eksportu
Wewnętrznego
„PEWEX”
poleca
wysokiej jakości
towary produkcji
znanych firm
zagranicznych
i krajowych:

ewex

artykuły delikatesowe
napoje alkoholowe
papierosy, tytoń
artykuły kosmetyczne
artykuły upominkowe
wyroby ze złota
konfekcja i galanteria
tkaniny,
dzianiny, włóczki
dywany, firanki
telewizory,
radioodbiorniki,
magnetofony
rowery i motorowery
akcesoria samochodowe
lodówki, pralki
sprzęt gospodarstwa
domowego.

BR-446

SKLEPY »PEWEX« ZAPRASZAJĄ!

po 1989 r.

- centra handlowe
- galerie handlowe
- domy towarowe
- markety
- hipermarkety
- prywatny handel

sprzęty gospodarstwa domowego przed 1989 r.

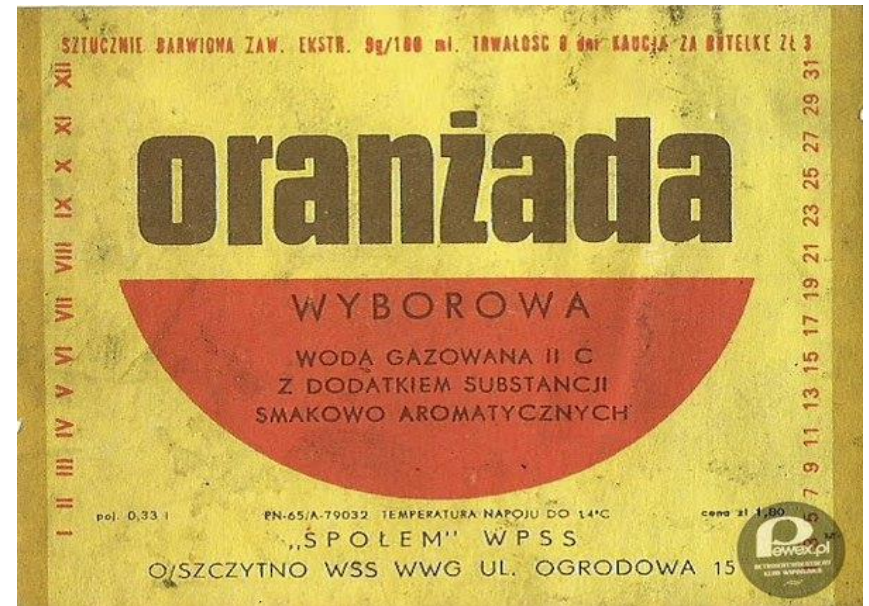
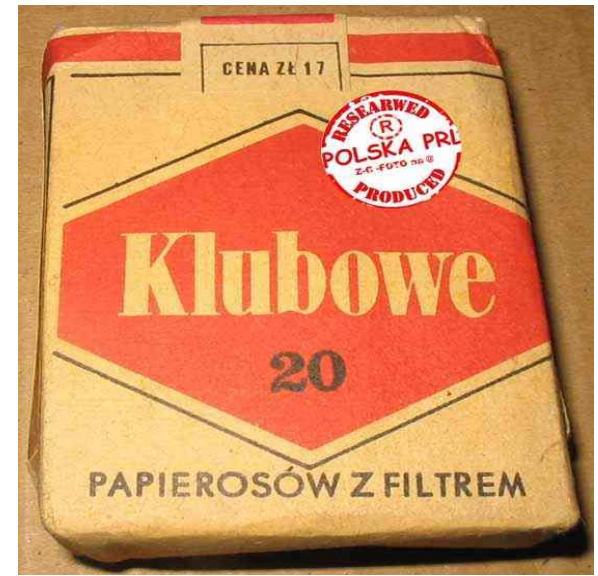

po 1989 r.

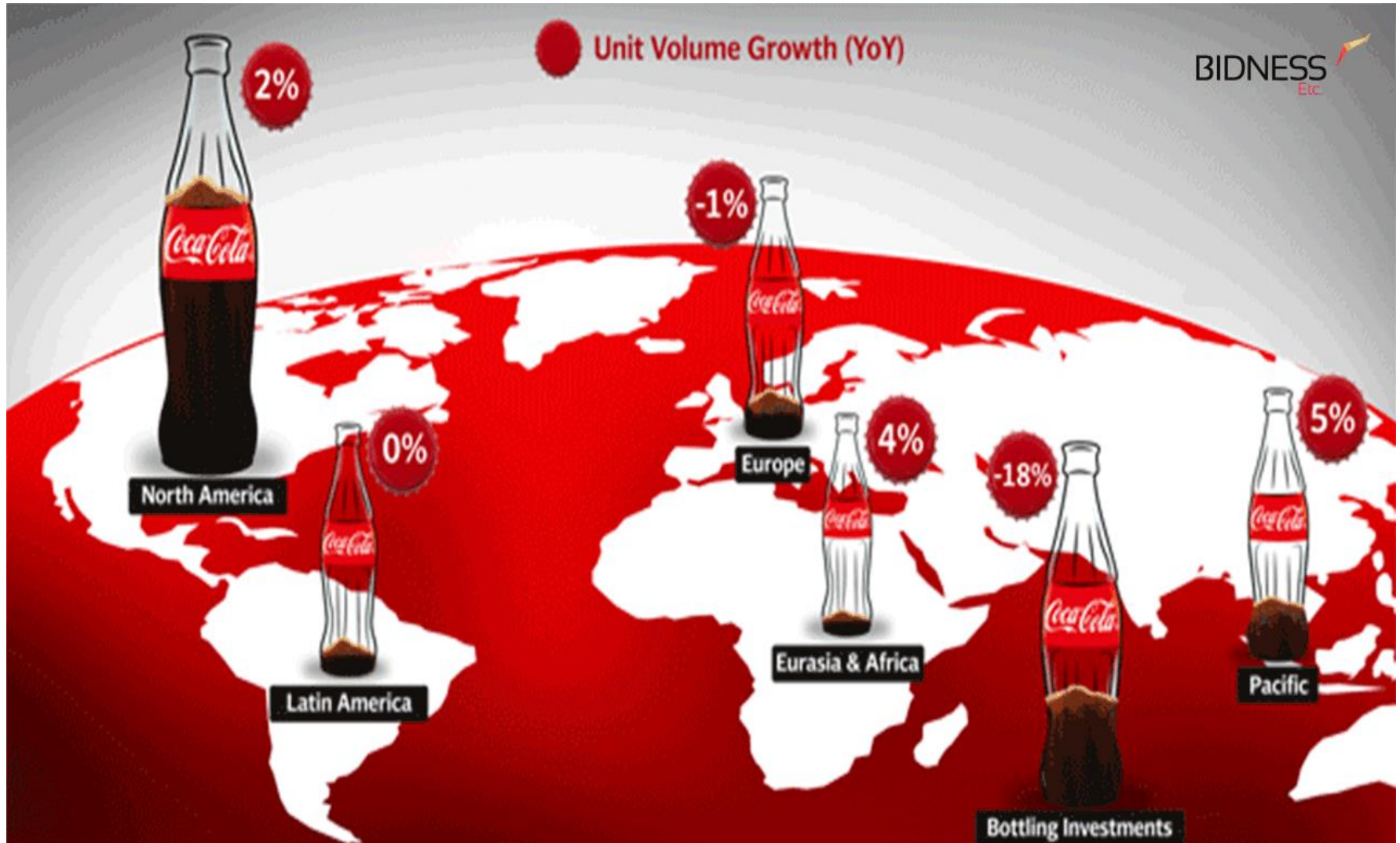

marki przed 1989 r.

po 1989 r.

Google

VISA

SIXT

przemysł samochodowy przed 1989 r.

po 1989 r.

skąd te zmiany?

Obrady Okrągłego Stołu

©Agencja Gazeta

Lech Wałęsa

**Potrzebny jest układ nowy,
możliwy do zaakceptowania przez wszystkie główne siły polityczne**

WASZ PREZYDENT NASZ PREMIER

W najbliższym czasie przedsięwzięcie zostanie kształtowane polityczne w Polsce. Dotychczas największe emocje wzbudziła osoba kandydata do urzędu prezydenta. To nie, że w takiej sytuacji sięgamy bieżąco pamięć i refleksja. Spróbujmy przyjrzeć się sytuacji spokojnie i odpowiedzieć: jaki układ polityczny jest Polsce potrzebny na najbliższe miesiące i lata?

Sytuacja gospodarcza jest katastrofalna. Krajowi grożą społeczne wybuchy i niepokój. Między innymi zwrócić uwagę „Solidarności” w wyborach dowodzi, że Polacy opowiadają się za zasadniczą zmianą. Ten sam sens mają powtarzające się głosy na temat ewentualnej kandydatury Lecha Wałęsy do urzędu prezydenta.

Cóż odpowiada na to przewodniczący „Solidarności”? Przypomina realia sytuacji międzynarodowej i wewnętrznej. Przypomina o sąsiedach Polski ze wschodu, zachodu i południa; przypomina o dysponentach aparatu przemocy (MSW, MON) w Polsce. Zastanawiamy się nad tymi warunkami.

W naszej części świata trwa ostry konflikt przeciwników totalitarnego komunizmu z jego obrońcami. Jest doniosłym znakiem czasu, że w ZSRR dokonuje się proces destabilizacji. Zachodzące tam przeobrażenia, wynik nacisku sił antytotalitarnych, nakazują stwierdzić, że wspólnym celem narodu polskiego i narodów ZSRR jest przezwyciężenie stalinowskiego dziedzictwa i budowa ładu demokra-

tycznego. W ZSRR trwają poszukiwania rynkowego mechanizmu gospodarczego i sposobów dekolokalizacji rolnictwa. Budzą się do życia narodowe kultury i ludzkie aspiracje do wolności i godności.

Czyż sens polskich wysiłków nie jest podobny? I czyż nie taka jest płaszczyzna wspólnoty naszych interesów? Dlatego przemiany w Polsce nie godzą w rosyjski interes narodowy — ani też w interes żadnego z narodów Związku Radzieckiego — lecz w system totalitarny stalinowskiego komunizmu. Głosy upowszechniające dziś w Polsce antyrosyjską fobię — tak

starannie rejestrowane przez obserwatorów — są wyrazem dezorientacji lub po prostu prowokacją organizowaną przez przeciwników przemian.

Inaczej w NRD i Czechosłowacji. Tam gazety radzieckie są konfiskowane, a dążenia reformatorskie tłumione.

Czym jest Polska postrzegana z Moskwy? Wielkim i ważnym laboratorium procesu przechodzenia od systemu totalitarnego do demokracji parlamentarnej. Naciskałaby lub sukces wznieśli tendencje do stalinizmu w Mos-

W jaki sposób m demokratyczny stalinowską bez rewolucji i Twierdzą, że tylko sojusz demokratyczny z reformatorski

dłem obozu władzy. Polska stoi w obliczu takiej możliwości. Zważamy: nie jest łatwo wyjść z totalitarnego komunizmu. Dotąd nikomu to się nie udało. Podjąć musimy zatem dzieło bez precedensu.

Polsce potrzebny jest teraz układ i wartygodny układ władzy. Nie wystarczy żadne zmiany fasadowe: zastąpienie jednego drugim spośród kandydatów na prezydenta czy premiera. Dlatego twierdzą: rutynizację osobliwych graweg generalów Jaruzelskiego i Kiszcza jest drogą fałszywą. Obu z nich przez wiele lat publicznie atakowałem, i o obu mógłbym dziś powiedzieć sporo słów pozytywnych. Wszelako rzecz nie w ludziach, lecz w mechanizmach.

Potrzebny jest układ nowy, możliwy do zaakceptowania przez wszystkie główne siły polityczne. Nowy, ale gwarantujący kontynuację

Takim układem może być porozumienie, na mocy którego prezydentem zostanie wybrany kandydat z PZPR, a także premiera i mają sformowania rządu powierzona kandydatowi „Solidarności”.

Taki prezydent będzie gwarantował ciągłość władzy, umów międzynarodowych i wojskowych sojuszy. Taki rząd będzie miał mandat ogromnej większości Polaków i zagwarantuje konsekwent-

Tadeusz Mazowiecki

Mówi prezydent Bush

Nie ma wolności bez

SOLIDARNOSCI

NR 40

Poniedziałek
3 lipca, 1988

Redaguje kolegium:

Helena Lutzywa, Adam Michnik,
Juliusz Rawicz, Ernest Skotki,
Krzysztof Śliwiński

Jacek Kuroń

Tadeusz Mazowiecki

Leszek Balcerowicz

Plan Balcerowicza

Założenia:

- zamrożenie płac w sektorze publicznym;
- podniesienie oprocentowania kredytów do spodziewanej stopy inflacji;
- ujednoczenie kursu złotego do dolara i wprowadzenie wewnętrznej wymienialności złotówki;
- zlikwidowanie dotacji do cen węgla i paliw;
- całkowite uwolnienie cen (o ich wysokości miała decydować gra rynkowa popytu i podaży).

Bibliografia

- *Transformacja gospodarcza w Polsce*, red. Maciej Bałtowski i Maciej Miszewski, PWN, Warszawa 2006.
- Balcerowicz Leszek, *Socjalizm. Kapitalizm. Transformacja. Szkice z przelomu epok*. PWN, Warszawa 1997.
- Kochanowski Jerzy, *Złoto na czarno*, "Polityka" [online]. 2017-09-20. [dostęp 2017-09-20].
- <http://bornintheprl.pl/kategoria/35/1/>
- <https://pewex.pl/>